

Výročná správa za rok

2008

Zhrnutie

EURÓPSKY DOZORNÝ ÚRADNÍK
PRE OCHRANU ÚDAJOV

Výročná správa za rok **2008**

Zhrnutie

EURÓPSKY DOZORNÝ ÚRADNÍK
PRE OCHRANU ÚDAJOV

Poštová adresa: rue Wiertz 60 — B-1047 Brusel
Kancelária: rue Montoyer 63, Brusel, Belgicko
E-mail: edps@edps.europa.eu
webová stránka: www.edps.europa.eu
tel. (32-2) 283 19 00
fax (32-2) 283 19 50

***Europe Direct je služba, ktorá vám pomôže nájsť odpovede na vaše otázky o
Európskej únii***

Bezplatné telefónne číslo (*):

00 800 6 7 8 9 10 11

(*) Niektorí operátori mobilných sietí nepovoľujú prístup k číslam 00800 alebo tieto hovory fakturujú.

Viac doplňujúcich informácií o Európskej únii je k dispozícii na internete.
Sú dostupné cez server Európa (<http://europa.eu>).

Katalogizačné údaje nájdete na konci tejto publikácie.

Luxemburg: Úrad pre vydávanie úradných publikácií Európskych spoločenstiev, 2009

ISBN 978-92-95030-95-4

© Európske spoločenstvá, 2009.

Rozmnožovanie je povolené len so súhlasom autora

Úvod

Tento dokument obsahuje zhrnutie výročnej správy Európskeho dozorného úradníka pre ochranu údajov (EDPS) za rok 2008. Správa sa zaoberá rokom 2008, to znamená štvrtým úplným rokom činnosti EDPS ako nového nezávislého dozorného orgánu. V správe sa taktiež uzatvára prvé funkčné obdobie EDPS a je príležitosťou na zhodnotenie udalostí od jeho začiatku.

Peter Hustinx (európsky dozorný úradník pre ochranu údajov) a Joaquín Bayo Delgado (asistent dozorného úradníka) sa ujali svojich povinností v januári 2004 s cieľom vytvoriť orgán, ktorý sa zaoberá ochranou osobných údajov na úrovni Európskej únie (EÚ). Poslaním EDPS je zabezpečiť, že inštitúcie a orgány Spoločenstva dodržiavajú pri spracúvaní osobných údajov základné práva a slobody fyzických osôb, a najmä právo na súkromie.

Hlavné činnosti EPDS podľa nariadenia (ES) č. 45/2001¹ sú:

- monitorovať inštitúcie a orgány Spoločenstva pri spracúvaní osobných údajov a zabezpečiť, že sa pri takomto spracúvaní dodržiavajú ustanovenia uvedeného nariadenia (dozor),
- poskytovať poradenstvo inštitúciám a orgánom Spoločenstva vo všetkých záležitostiach, ktoré sa týkajú spracúvania osobných údajov. Patria tu konzultácie o návrhoch právnych predpisov a monitorovanie nových udalostí, ktoré majú vplyv na ochranu osobných údajov (konzultácie),
- spolupracovať s vnútroštátnymi dozornými úradmi a orgánmi v rámci „tretieho piliera“ EÚ v záujme zlepšovania jednotnosti ochrany osobných údajov (spolupráca).

Ako vyplýva z tejto správy, v súvislosti s dozorom a konzultáciami sa dosiahol veľký pokrok. Dodržiavanie pravidiel a zásad ochrany údajov inštitúciami a orgánmi Spoločenstva sa zlepšuje, je však ešte potrebné vykonať mnoho práce. Dôraz sa preto presúva z dozoru na monitorovanie vykonávania odporúčaní v oblasti predbežných kontrol a na zlepšenie dodržiavania pravidiel v agentúrach. EDPS v tejto súvislosti tiež ukončil prvú sériu inšpekcií na mieste v rôznych inštitúciách a orgánoch, ktorých cieľom bolo overiť dodržiavanie v praxi.

EDPS v roku 2008 ďalej zvýšil svoju aktivitu v oblasti konzultácií a predložil stanoviská k mnohým návrhom právnych predpisov. Rozsah svojej činnosti rozšíril na väčšiu škálu oblastí politiky a na všetky etapy legislatívneho postupu. Väčšina jeho stanovísk sa naďalej týkala otázok spojených s oblasťou slobody, bezpečnosti a spravodlivosti, ale značne zastúpené boli aj iné oblasti politiky, ako napr. ochrana súkromia v sektore elektronickej komunikácie, prístup verejnosti k dokumentom a cezhraničná zdravotná starostlivosť.

Spolupráca s vnútroštátnymi dozornými orgánmi sa naďalej sústredila na úlohu pracovnej skupiny článku 29 pre ochranu údajov, pričom v prvom roku jej činnosti vyústila do prijatia nového pracovného programu a niekoľkých dobrých výsledkov. EDPS tiež ďalej kládol dôraz na koordinovaný dozor nad systémom Eurodac a spolupracoval s orgánmi pre ochranu údajov v oblasti policajnej a justičnej spolupráce.

¹ Nariadenie (ES) č. 45/2001 z 18. decembra 2000 o ochrane jednotlivcov so zreteľom na spracovanie osobných údajov inštitúciami a orgánmi Spoločenstva a o voľnom pohybe takýchto údajov, Ú. v. ES L 8, 12.1.2001.

Výsledky za rok 2008

Vo výročnej správe za rok 2007 sa stanovili nižšie uvedené hlavné ciele pre rok 2008. Väčšinu z nich sa podarilo úplne alebo čiastočne splniť.

• Podpora siete úradníkov pre ochranu údajov

EDPS pokračoval v intenzívnej podpore úradníkov pre ochranu údajov a nabádal na ďalšiu výmenu odborných znalostí a najlepších postupov medzi nimi. Osobitná pozornosť sa venovala úradníkom pre ochranu údajov z nedávno zriadených agentúr.

• Úloha predbežnej kontroly

Vydalo sa rekordné množstvo stanovísk o predbežnej kontrole, pričom je ešte potrebné vynaložiť úsilie na ukončenie predbežnej kontroly existujúcich operácií spracúvania údajov väčšiny inštitúcií a orgánov. Väčší dôraz sa kládol na realizáciu odporúčaní.

• Horizontálne usmernenia

Vypracovali sa usmernenia týkajúce sa otázok spoločných pre väčšinu inštitúcií a orgánov (napr. nábor zamestnancov, spracúvanie zdravotných údajov), pričom ich prvotným účelom bolo uľahčiť predbežné kontroly pre agentúry. Tieto usmernenia sa čoskoro dajú k dispozícii všetkým zainteresovaným stranám.

• Meranie dodržiavania požiadaviek

EDPS pokračoval v meraní dodržiavania nariadenia (ES) č. 45/2001 zo strany všetkých inštitúcií a orgánov a správu o dosiahnutom pokroku predložil v polovici roku 2009. Popri tomto všeobecnom prieskume sa uskutočnila prvá séria inšpekcií v rôznych inštitúciách a orgánoch, ktorej cieľom bolo overiť dodržiavanie nariadenia v súvislosti s konkrétnymi otázkami.

• Rozsiahle systémy

EDPS spolu s vnútroštátnymi dozornými orgánmi naďalej budoval koordinovaný dozor nad systémom Eurodac a vykonával pracovný program prijatý na tento účel. Vykonal tiež prvé kroky v súvislosti s inými rozsiahlymi systémami, ako sú napr. SIS II a VIS.

• Stanoviská k právnym predpisom

EDPS vydal rekordný počet stanovísk alebo pripomienok k návrhom nových právnych predpisov alebo k súvisiacim dokumentom, v ktorých sa vyjadroval k širšej škále oblastí ako kedykoľvek predtým, a primerane prispieval ku všetkým fázam legislatívneho postupu.

- **Lisabonská zmluva**

Vplyv Lisabonskej zmluvy sa podrobne zanalyzoval, ale jej nadobudnutie platnosti závisí od ukončenia ratifikačného procesu v niekoľkých členských štátoch. Analýza podčiarkla, že potenciálny vplyv zmluvy je veľký, a to z inštitucionálneho, ako i z hmotnoprávneho hľadiska, pričom ponúka jasnú príležitosť na zlepšenie ochrany údajov.

- **Informácie on-line**

Kvalita informácií na webovej stránke EDPS sa zvýšila, a to aktualizáciou a rozšírením ich obsahu a zlepšením ich prístupnosti. V roku 2009 sa očakávajú ďalšie zlepšenia, medzi ktoré bude patriť aj elektronický spravodajca.

- **Služobný poriadok**

Pokročilo sa v príprave služobného poriadku upravujúceho rôzne úlohy a činnosti EDPS a interných manuálov pre najvýznamnejšie aktivity. Výsledky tejto činnosti sa zverejnia na webovej stránke EDPS v priebehu roku 2009 spolu s praktickými nástrojmi pre zainteresované strany.

- **Riadenie zdrojov**

Riadenie finančných a ľudských zdrojov sa konsolidovalo alebo ďalej rozvíjalo a zlepšili sa ďalšie interné procesy. Zlepšila sa i funkčnosť a efektívnosť funkcií vnútornej kontroly.

Ciele na rok 2009

Rok 2009 bude prvým rokom nového funkčného obdobia EDPS, pričom zloženie inštitúcie bude čiastočne nové. Pôjde teda o zmes kontinuity a zmeny. Tento rok sa využije na strategické posúdenie funkcií a úloh EDPS a stanovenie hlavných osí rozvoja v nasledujúcich štyroch rokoch. Toto posúdenie sa bude prekrývať s významnými zmenami vo vonkajšom prostredí EDPS, ako sú výzvy spojené s novým európskym zákonodarcom, novou Európskou komisiou, možným nadobudnutím platnosti Lisabonskej zmluvy, inými novými dlhodobými politikami a rámcami a ich spoločným vplyvom na ochranu údajov. EDPS chce v tomto kontexte zaujať jasnú pozíciu a o uzáveroch podá správu v nadchádzajúcej výročnej správe.

Bez toho, aby bol dotknutý výsledok tohto strategického posúdenia, sa pre rok 2009 zvolili nasledujúce hlavné ciele. O dosiahnutých výsledkoch sa tiež podá správa nasledujúci rok.

● Podpora sieti úradníkov pre ochranu údajov

EDPS bude pokračovať v intenzívnej podpore úradníkov pre ochranu údajov, predovšetkým z nedávno zriadených agentúr, a nabádať na výmenu odborných znalostí a najlepších postupov medzi nimi s cieľom posilniť ich efektívnosť.

● Úloha predbežnej kontroly

EDPS má v úmysle ukončiť predbežné kontroly existujúcich operácií spracovania údajov pre všetky inštitúcie a orgány a klásť väčší dôraz na plnenie odporúčaní. Osobitná pozornosť sa bude venovať predbežnej kontrole operácií spracovania údajov, ktoré sú spoločné pre väčšinu agentúr.

● Horizontálne usmernenia

EDPS bude naďalej vypracúvať usmernenia týkajúce sa dôležitých otázok spoločných pre väčšinu inštitúcií a orgánov a tieto bude sprístupňovať širokej verejnosti. Uverejnia sa usmernenia o využívaní priemyselnej televízie, ktoré napomôžu obrátiť pozornosť na situácie, z ktorých vyplávajú osobitné riziká.

● Riešenie sťažností

EDPS uverejní politický rámec pre riešenie sťažností s cieľom informovať všetky zapojené strany o príslušných postupoch vrátane kritérií na začatie vyšetrovania prijatých sťažností.

● Konceptia inšpekcií

EDPS bude pokračovať v meraní dodržiavania nariadenia (ES) č. 45/2001, používajúc pritom rozličné druhy kontrol všetkých inštitúcií a orgánov, a v čoraz väčšej miere bude uskutočňovať inšpekcie na mieste. V roku 2009 sa na webovej stránke EDPS uverejní všeobecná koncepcia inšpekcií.

- **Rozsah konzultácií**

EDPS bude aj naďalej včas vydávať stanoviská alebo pripomienky k návrhom nových právnych predpisov, pričom bude vychádzať zo systematického súboru dôležitých tém a priorít, a bude zabezpečovať primerané nadväzné opatrenia.

- **Štokholmský program**

EDSP chce venovať osobitnú pozornosť príprave nového päťročného pracovného programu v oblasti slobody, bezpečnosti a spravodlivosti, ktorý má Európska rada prijať koncom roka 2009. Ako kľúčová podmienka sa zdôrazní potreba efektívnych záruk pre ochranu údajov.

- **Informačné aktivity**

EDPS bude ďalej zvyšovať kvalitu a efektívnosť on-line informačných nástrojov (webová stránka a elektronický spravodajca) a posúdi, a v prípade potreby zaktualizuje, ostatné informačné aktivity.

- **Služobný poriadok**

EDPS prijme a uverejní služobný poriadok, pričom potvrdí alebo vyjasní súčasné postupy súvisiace s jeho jednotlivými úlohami a činnosťami. Praktické nástroje pre zainteresované strany budú k dispozícii na webovej stránke.

- **Riadenie zdrojov**

EDPS bude konsolidovať a ďalej rozvíjať činnosti týkajúce sa finančných a ľudských zdrojov a zlepšovať iné vnútorné pracovné postupy. Osobitná pozornosť sa bude venovať dlhodobému náboru zamestnancov, potrebe dodatočných kancelárskych priestorov a vývoju systému správy prípadov.

Dozor

Jednou z hlavných úloh EDPS je vykonávať nezávislý dozor nad operáciami spracovania údajov, ktoré vykonávajú inštitúcie a orgány Spoločenstva. Právnym rámcom je nariadenie (ES) č. 45/2001, ktorým sa ustanovujú povinnosti tých, ktorí údaje spracúvajú, spolu s právami tých, ktorých osobné údaje sa spracúvajú.

Operácie spracovania osobných údajov, ktoré pre dotknuté osoby nepredstavujú osobitné riziká, sa oznámia iba úradníkovi pre ochranu údajov príslušnej inštitúcie alebo orgánu. Je potrebné, aby spracúvanie osobných údajov, ktoré predstavuje osobitné riziká pre tých, ktorých údaje sa spracúvajú, predbežne skontroloval EDPS, ktorý potom stanoví, či je spracovanie v súlade s nariadením.

Rozsah úloh v oblasti dozoru, za ktoré je zodpovedný asistent dozorného úradníka, siaha od poskytovania poradenstva a pomoci úradníkom pre ochranu údajov, cez vykonávanie predbežných kontrol rizikových operácií spracúvania údajov, až po prešetrovanie, vrátane kontrol na mieste, a riešenie sťažností.

Predbežné kontroly

V roku 2008 boli predbežné kontroly hlavným aspektom činnosti EDPS v rámci jeho dozornej úlohy.

Ako sa uviedlo v predchádzajúcich výročných správach, EDPS neustále vyzýval úradníkov pre ochranu údajov, aby zvyšovali počet oznámení o predbežnej kontrole, ktoré sa mu zaslali. Účelom stanovenia termínu na doručenie oznámení európskemu dozornému úradníkovi v súvislosti s predbežnými kontrolami, ktorým bola jar 2007, bolo podnietiť inštitúcie a orgány Spoločenstva k tomu, aby zvýšili úsilie o úplné splnenie svojich oznamovacích povinností. Výsledkom bol výrazný nárast oznámení.

Celkovo bol rok 2008 rokom intenzívnej práce s väčším počtom **stanovísk k predbežným kontrolám** (105 stanovísk) ako v ktoromkoľvek predchádzajúcom roku. Iba obmedzený počet týchto prípadov (18) predstavoval prípady „riadnej“ predbežnej kontroly, t. j. že dotknuté inštitúcie dodržali postup predbežnej kontroly pred uskutočnením operácie spracovania údajov.

EDPS po prvýkrát navrhol stiahnutie niektorých oznámení. Dôvodom bolo, že dané oznámenia sa buď týkali starých operácií spracovania údajov, ktoré sa majú nahradiť novými operáciami, alebo neobsahovali dostatočné informácie, čo spôsobilo, že nebolo možné s nimi zaobchádzať so správnym pochopením skutočností alebo postupov.

Pokiaľ ide o lehoty, počet dní, ktorý EDPS potrebuje na vypracovanie stanovísk, sa oproti roku 2007 znížil o viac ako dva pracovné dni. Vzhľadom na väčší počet a komplexnosť oznámení ide o veľmi uspokojivý údaj. EDPS však znepokojuje príliš dlhé obdobie, ktoré inštitúcie a orgány Spoločenstva potrebujú na získanie informácií. V tejto súvislosti im preto opätovne pripomína ich povinnosť spolupracovať a poskytovať požadované informácie.

V roku 2008 sa *spätné* predbežné kontroly² týkali predovšetkým týchto otázok: zdravotné údaje spracúvané inštitúciami a orgánmi, nábor zamestnancov a výber kandidátov, hodnotenie zamestnancov, akreditácia novinárov, systémy riadenia identity, kontrola prístupu a vyšetrovania v oblasti bezpečnosti.

² „Spätné“ predbežné kontroly sa týkajú operácií spracovania, ktoré sa začali vykonávať pred vymenovaním EDPS a jeho asistenta (17. januára 2004), a preto sa nemohli vykonať pred začatím.

Hlavné otázky riadnych predbežných kontrol sa týkali osobitných výberových postupov, najmä v rámci Agentúry pre základné práva, a v súvislosti s EDPS, pilotného projektu v oblasti individuálneho monitoringu, flexibilného pracovného času, identity a kontroly prístupu, ako aj elektronického monitorovania.

Po prvýkrát sa riešili i niektoré užitočné otázky vrátane služby riadenia identity, kontroly prístupu so snímaním dúhovky alebo overovaním odtlačkov prstov, vyšetrovaní v oblasti bezpečnosti, monitorovania využívania internetu zo strany zamestnancov a uzatvoreného televízneho okruhu.

Sťažnosti

Celkový počet sťažností sa v roku 2008 ďalej zvyšoval (prijatých bolo 91 sťažností), pričom oprávnených sťažností bolo menej ako v minulosti (23), celkovo však boli sťažnosti komplexnejšie. Veľká väčšina sťažností sa vyhlásila za neoprávnenú najmä z dôvodu, že sa týkali výlučne spracúvania osobných údajov na úrovni členských štátov (kde sú príslušnými vnútroštátne orgány pre ochranu údajov). Oprávnené sťažnosti sa týkali predovšetkým otázok ako prístup k údajom, spracúvanie citlivých údajov, právo na opravu a povinnosť poskytovať informácie.

EDPS pokračoval v práci na rámci politiky pre riešenie sťažností. Hlavné prvky postupu a vzor formulára na podanie sťažnosti spolu s informáciami o tom, aké sťažnosti sú oprávnené, sa v roku 2009 sprístupnili na webovej stránke EDPS. Toto uverejnenie by malo pomôcť potenciálnym sťažovateľom pri zasielaní sťažnosti a zároveň znížiť počet zjavne neoprávnených sťažností.

Koncepcia inšpekcií

V rámci termínu „jar 2007“ mala prvá časť operácie začatej v roku 2007 formu listov adresovaných riaditeľom inštitúcií a agentúr na účely merania úrovne dodržiavania nariadenia. EDPS na základe odozvy vypracoval všeobecnú správu, ktorá sa uverejnila v máji 2008 a zaslala sa všetkým inštitúciám a agentúram. Ako sa uviedlo, operácia bola začiatkom prebiehajúcej činnosti EDPS zameranej na zabezpečenie súladu s nariadením, čo viedlo k možným inšpekciám na mieste.

EDPS v tejto súvislosti taktiež rozvíjal svoju **koncepciu inšpekcií** a ukončil prvú sériu inšpekcií na mieste v rôznych inštitúciách a orgánoch, ktorých cieľom bolo merať dodržiavanie v praxi. Inšpekcie môžu byť reakciou na sťažnosť alebo sa môžu uskutočniť z iniciatívy EDPS. EDPS počas inšpekcií overuje skutočnosti a reálny stav na mieste. Inšpekcie tiež môžu významne prispieť k zvýšeniu povedomia o otázkach ochrany údajov v inštitúciách, v ktorých sa uskutočnila inšpekcia.

EDPS v roku 2008 vymedzil prvý komplexný postup pre svoje inšpekčné aktivity. Pozostával z trojfázového procesu:

- v prvej fáze sa uskutočnili dve cvičné návštevy s cieľom otestovať na mieste metodiku EDPS,
- v druhej fáze EDPS vylepšil svoju praktickú metodiku,
- v tretej fáze sa uskutočnili dve inšpekcie v európskych inštitúciách a orgánoch – v Európskom hospodárskom a sociálnom výbore a v Európskom úrade pre bezpečnosť potravín – ktoré sa vybrali v rámci činnosti „jar 2007“.

Správne opatrenia

EDPS ďalej poskytoval poradenstvo v súvislosti so správnymi opatreniami, ktoré inštitúcie a orgány Spoločenstva mali v úmysle vykonať a ktoré sa týkali spracúvania osobných údajov. Vznieslo sa množstvo rozličných problematických otázok vrátane nového modelu lekárskeho potvrdenia, prístupu k verejným dokumentom obsahujúcim osobné údaje, práva uplatniteľného na určité aktivity spojené so spracúvaním údajov, poskytnutia zdravotnej karty vnútroštátnemu súdu, vykonávania pravidiel ustanovených nariadením (ES) č. 45/2001 a sťažností, ktorými sa zaoberá Európsky ombudsman.

Priemyselná televízia

EDPS pokračoval v práci na **usmerneniach pre využívanie priemyselnej televízie**, ktorých cieľom je poskytnúť inštitúciám a orgánom EÚ praktické usmernenie, aby sa pri používaní systémov priemyselnej televízie dodržiavali pravidlá na ochranu údajov. Prvý interný pracovný návrh usmernení sa vypracoval na konci roka 2008. Verejnosti sa sprístupní v polovici roka 2009.

Konzultácie

EDPS poskytuje inštitúciám a orgánom Spoločenstva poradenstvo týkajúce sa otázok ochrany údajov v celej škále politických oblastí. Táto konzultačná úloha sa týka návrhov nových právnych predpisov, ako aj iných iniciatív, ktoré môžu mať vplyv na ochranu osobných údajov v EÚ. Konzultácie majú zvyčajne formu formálneho stanoviska, EDPS však môže poskytovať poradenstvo aj vo forme pripomienok alebo strategických dokumentov. V rámci tejto činnosti sa monitoruje aj technologický vývoj, ktorý má vplyv na ochranu údajov.

Stanoviská a zásadné otázky EDPS

V roku 2008 vydal EDPS k návrhom právnych predpisov EÚ **14 stanovísk**. Rovnako ako v predchádzajúcich rokoch sa podstatná časť stanovísk týkala oblasti **slobody, bezpečnosti a spravodlivosti**, a to tak v rámci „piliera“ Spoločenstva, ako aj v oblasti policajnej a justičnej spolupráce v trestných veciach („tretí pilier“). Do tejto oblasti spadá takmer polovica stanovísk k právnym predpisom, konkrétne šesť zo štrnástich. Významnou udalosťou v tejto oblasti bolo prijatie **rámcového rozhodnutia o ochrane údajov** z 27. novembra 2008 o ochrane osobných údajov spracúvaných v rámci policajnej a justičnej spolupráce v trestných veciach. EDPS venoval tomuto právnemu predpisu počas celej dĺžky rokovaní veľkú pozornosť a vydal k nemu tri stanoviská, ako aj pripomienky.

Osobitne sa venoval i návrhu na zmenu a doplnenie nariadenia o **prístupe verejnosti k dokumentom** inštitúcií EÚ, ako aj preskúmaniu smernice o súkromí a elektronických komunikáciách (**smernica o elektronickom súkromí**). Konzultácie EDPS sa často týkali aj otázok spojených s **osobnými záznamami o cestujúcich** (PNR), najmä pokiaľ ide o opatrenia nadväzujúce na návrh PNR EÚ.

Výmena informácií

Otázka výmeny informácií, najmä vytvorenie informačných systémov a prístup k nim, bola otázkou mimoriadneho záujmu. EDPS prijal stanoviská o systémoch výmeny informácií, ktoré sa navrhli v rámci informačného systému o vnútornom trhu (Internal Market Information System – IMI), Eurojustu, bezpečnosti cestnej premávky, ochrany detí používajúcich internet, ECRIS, kontaktnej skupiny na vysokej úrovni EÚ – USA pre spoločné využívanie informácií a európskej stratégie v oblasti elektronickej justície. Vydali sa tiež predbežné pripomienky k balíku Komisie o riadení hraníc EÚ.

V stanoviskách EDPS sa zdôraznilo, že v každom jednotlivom prípade sa musí potreba takejto výmeny informácií riadne a starostlivo zhodnotiť. Okrem toho je v prípade zriadenia takejto výmeny informácií potrebné zaviesť osobitné záruky v oblasti ochrany údajov.

Nové technológie

EDPS sa pri niekoľkých príležitostiach venoval otázke využívania nových technológií (napr. ECRIS, európska stratégia v oblasti elektronickej justície). Opakovane vyzval na zohľadnenie otázok ochrany

údajov v čo najskoršom štádiu („**ochrana súkromia ako súčasť návrhu**“). Zdôraznil tiež, že technologické nástroje by sa mali využívať nielen na zabezpečenie výmeny informácií, ale aj na posilnenie práv dotknutých osôb.

V nadväznosti na oznámenie Európskej komisie o rádiových frekvenciách (RFID) a na súvisiace stanovisko EDPS opätovne pozorne sledoval a komentoval vývoj v oblasti **informačnej spoločnosti**, kde sa pozornosť venovala napr. **rádiografickej identifikácii** a inteligentnému prostrediu.

EDPS tiež vyjasnil svoj možný príspevok k **výskumu a technologickému rozvoju EÚ** a konsolidoval už začaté opatrenia. Prijal sa **strategický dokument**, v ktorom sa opisuje úloha, ktorú by inštitúcia mohla zohrávať v súvislosti s výskumnými a rozvojovými projektmi v rámci siedmeho rámcového programu pre výskum, technologický rozvoj a demonštračné činnosti (RTD).

Kvalita údajov

Kvalita údajov bola ďalšou dôležitou témou. Vysoká úroveň presnosti údajov je skutočne nevyhnutná, aby sa vyšlo nejednoznačnému obsahu spracúvaných informácií. Z tohto dôvodu je nutné presnosť pravidelne a vhodne kontrolovať. Vysoká úroveň kvality údajov okrem toho predstavuje nielen základnú záruku pre dotknutú osobu, ale uľahčuje aj účinné využívanie údajov tým osobám, ktoré ich spracúvajú.

Nové skutočnosti a priority

Identifikovalo sa niekoľko línií budúcich zmien, ktoré budú slúžiť ako program hlavných priorít EDPS. Patria medzi ne nové **technologické trendy**, z ktorých vyplývajú zásadné otázky ochrany údajov a súkromia, ako je cloud computing³ a technológia na sekvenovanie DNA rýchlosťou svetla.

Pokiaľ ide o vývoj v oblasti **konceptí a právnych predpisov**, medzi hlavné otázky, ktorým chce EDPS venovať osobitnú pozornosť, patria:

- posúdenie možnosti ďalšieho vylepšenia **rámcového rozhodnutia o ochrane údajov** s cieľom zvýšiť úroveň ochrany poskytovanou prostredníctvom nového nástroja v treťom pilieri,
- budúcnosť **smernice o ochrane údajov**,
- viacročný program Európskej komisie v oblasti slobody, bezpečnosti a spravodlivosti, nazývaný „**Štokholmský program**“,
- hlavné trendy v oblasti **presadzovania práva** a legislatívnej činnosti v oblasti boja proti terorizmu a organizovanej trestnej činnosti,
- revízia nariadenia o **prístupe verejnosti k dokumentom**,
- nové iniciatívy zamerané na **cezhraničnú zdravotnú starostlivosť** v spojení s používaním informačných technológií.

³ Cloud computing je využívanie výpočtovej technológie založenej na internete („cloud“) na účely poskytovania rozličných služieb. Je to spôsob využívania výpočtovej technológie, pri ktorom sa dynamicky škálovateľné a často virtuálne zdroje poskytujú prostredníctvom internetu ako služby.

Spolupráca

EDPS spolupracuje s inými vnútroštátnymi orgánmi pre ochranu údajov s cieľom podporiť jednotnosť ochrany údajov v celej Európe. Táto úloha v oblasti spolupráce sa vzťahuje aj na spoluprácu s dozornými orgánmi zriadenými v rámci tretieho piliera EÚ a v kontexte rozsiahlych systémov informačných technológií.

Hlavnou platformou spolupráce orgánov pre ochranu údajov v Európe je **pracovná skupina článku 29**, ktorá Európskej komisii poskytuje nezávislé poradenstvo v oblasti ochrany údajov. EDPS sa podieľa na práci tejto pracovnej skupiny, ktorá zohráva významnú úlohu v súvislosti s jednotným uplatňovaním smernice o ochrane údajov.

Spolupráca s pracovnou skupinou bola úspešná v celej škále otázok, no sústredila sa najmä na vykonávanie smernice o ochrane údajov a na výzvy v oblasti ochrany údajov, ktoré so sebou prinášajú nové technológie. EDPS taktiež odhodlane podporoval iniciatívy prijaté na účely uľahčenia medzinárodných tokov údajov (napr. záväzné firemné pravidlá).

Pracovná skupina prijala v roku 2008 stanoviská k návrhom právnych predpisov, ku ktorým v niektorých prípadoch vydal stanoviská aj EDPS (napr. preskúmanie smernice o elektronickom súkromí). Zatiaľ čo konzultácia EDPS je povinnou súčasťou legislatívneho procesu EÚ, príspevky pracovnej skupiny sú tiež veľmi užitočné, a to najmä preto, lebo môžu obsahovať osobitné body, ktoré sú dôležité z vnútroštátneho hľadiska. EDPS preto víta tieto príspevky, ktoré boli v súlade s jeho vlastnými stanoviskami.

Jedna z najdôležitejších úloh EDPS v oblasti spolupráce sa týka koordinovaného dozoru nad systémom **Eurodac**, v rámci ktorého sa o povinnosti dozoru nad ochranou údajov s EDPS delia vnútroštátne orgány pre ochranu údajov. Koordinačná skupina pre dozor nad Eurodac-om, zložená z vnútroštátnych orgánov pre ochranu údajov a EDPS, sa v roku 2008 stretla dvakrát a venovala sa vykonávaniu pracovného programu, ktorý prijala v decembri 2007. Spomedzi pracovného programu sa na účely podrobnejšieho preskúmania a predloženia správy vybrali tri otázky, a to: informácie dotknutých osôb, deti a Eurodac a DubliNet⁴. Rámec, v ktorom skupina funguje, tiež pritiahol pozornosť: Európska komisia v rámci azylových opatrení vo všeobecnosti preskúmala dublinské nariadenie a nariadenie o Eurodac.

Potreba úzkej spolupráce medzi EDPS a inými orgánmi pre ochranu údajov v **otázkach spadajúcich do tretieho piliera** – oblasť policajnej a justičnej spolupráce – sa v posledných rokoch stala zjavnejšou v dôsledku nárastu počtu iniciatív na európskej a medzinárodnej úrovni zameraných na zber a spoločné využívanie osobných údajov. EDPS sa usiluje zabezpečiť vysokú a jednotnú úroveň ochrany údajov v oblastiach činnosti dozorných orgánov pre ochranu údajov (spoločné dozorné orgány pre schengenský systém, Europol, Eurojust a colný informačný systém) zriadených v rámci tretieho piliera EÚ. V roku 2008 sa aktívne zúčastnil na zasadnutiach pracovnej skupiny pre policajnú a justičnú spoluprácu, ktoré boli venované citlivým otázkam ako vykonávanie Prümскеj zmluvy, rámcového rozhodnutia o ochrane údajov v treťom pilieri a PNR.

Spolupráca v rámci iných **medzinárodných fór** naďalej priťahovala pozornosť. EDPS sa rovnako ako v predchádzajúcich rokoch zúčastnil európskych a medzinárodných konferencií komisárov pre ochranu údajov a súkromia, na ktorých mali účastníci možnosť diskutovať o tematických výzvach

⁴ DubliNet je zabezpečená elektronická sieť prenosových kanálov medzi vnútroštátnymi orgánmi zodpovednými za žiadosti o azyl. Nájdenie „zhody“ v systéme Eurodac zvyčajne vedie k výmene údajov o žiadateľovi o azyl. Táto výmena prebehne prostredníctvom DubliNet-u.

pre ochranu údajov, ako sú nové bezpečnostné a technologické trendy a otázka súkromia vo svete bez hraníc. Prijali sa i primerané opatrenia nadväzujúce na londýnsku iniciatívu týkajúcu sa zvyšovania povedomia o ochrane údajov a zefektívnenia tejto ochrany. Napokon, v nadväznosti na tematicky podobné semináre, ktoré sa uskutočnili v rokoch 2005 a 2007, sa zvažuje tretí pracovný seminár o ochrane údajov v medzinárodných organizáciách.

Komunikácia

informovanie a komunikácia zohrávajú kľúčovú úlohu pri zaisťovaní viditeľnosti hlavných aktivít EDPS a pri zvyšovaní povedomia o práci EDPS a ochrane údajov vo všeobecnosti. Je to o to strategickjšie, že EDPS je stále relatívne nová inštitúcia a povedomie o jej úlohe na úrovni EÚ sa musí ešte upevniť.

Štyri roky po začatí činnosti je možné vidieť, že dôraz kladený na komunikáciu priniesol výsledky, pokiaľ ide o **viditeľnosť**. Zmysluplnými ukazovateľmi výsledkov sú aj vyšší počet žiadostí o informácie, zvýšená návštevnosť webovej stránky, trvalý nárast počtu odberateľov spravodajcu, pravidelné žiadosti o študijné návštevy EDPS a pozvánky na vystúpenie na konferenciách. Systematickejší kontakt s médiami a z toho vyplývajúci významný nárast mediálneho pokrytia činnosti EDPS okrem toho ďalej potvrdzujú, že EDPS sa stal referenčným bodom pre otázky ochrany údajov.

Vzťahy s médiami zostali kľúčovou otázkou komunikačných aktivít, pričom EDPS poskytol v roku 2008 približne dvadsaťpäť **rozhovorov** novinárom z tlačových, televíznych, rozhlasových a elektronických médií. Tlačový útvar vydal 13 **tlačových správ**, z ktorých väčšina sa týkala nových stanovísk k legislatívnym návrhom s veľkým významom pre širokú verejnosť. Týkali sa otázok ako preskúmanie smernice o elektronickom súkromí, prijatie rámcového rozhodnutia o ochrane údajov v treťom pilieri, prístup verejnosti k dokumentom EÚ a transatlantické spoločné využívanie informácií na účely presadzovania práva. V máji 2008 sa tiež zorganizovala tlačová konferencia, na ktorej sa zástupcom tlače prezentovali hlavné závery výročnej správy za rok 2007.

Popri pravidelných žiadostiach zo strany médií tlačový útvar spracoval približne 180 verejných **žiadostí o informácie** podaných širokou škálou jednotlivcov a zainteresovaných strán. EDPS uvítal návštevy **skupín študentov** špecializovaných v oblasti európskeho práva, ochrany údajov a/alebo otázok elektronickej bezpečnosti, ktoré umožnili kontakt s akademickou obcou.

Na účely ďalšieho zvýšenia viditeľnosti prebiehajúcich činností EDPS naďalej využíval tieto ďalšie informačné nástroje:

- **webovú stránku:** uskutočnili sa technické a obsahové zlepšenia vrátane vytvorenia „Glosára termínov“ v oblasti ochrany údajov a sekcie „Otázky a odpovede“; štatistické údaje ukazujú, že od 1. februára do 31. decembra 2008 webovú stránku navštívilo 81 841 osôb, pričom najviac návštev (10 095) bolo zaznamenaných v máji v čase uverejnenia výročnej správy za rok 2007,
- **elektronického spravodajcu:** v roku 2008 sa vydalo päť čísel spravodajcu EDPS; počet jeho odberateľov sa medzi rokmi 2007 a 2008 významne zvýšil, začala sa príprava vylepšeného spravodajcu s cieľom poskytnúť informačný nástroj ústretovejší pre čitateľov,
- **propagačné aktivity:** EDPS obnovil svoju účasť na Dni ochrany údajov a Dni otvorených dverí EÚ, a v hlavných inštitúciách EÚ mal informačné stánky,
- **informačná brožúra:** začalo sa s prípravou aktualizovanej informačnej brožúry, najmä vzhľadom na koniec prvého funkčného obdobia EDPS v januári 2009.

Administratíva, rozpočet a zamestnanci

EDPS sa s cieľom ďalšej konsolidácie jeho úspešného začiatku činnosti a z toho vyplývajúceho plnenia nových pridelených úloh poskytli dodatočné rozpočtové zdroje (zvýšenie z 4 955 726 EUR v roku 2007 na 5 307 753 EUR v roku 2008) a personálne zdroje (zvýšenie z 29 zamestnancov na 33 zamestnancov).

Pokiaľ ide o **rozpočet**, v roku 2008 sa začala používať nová rozpočtová terminológia s cieľom zabezpečiť transparentnosť, ktorú požaduje rozpočtový orgán. V správe za rozpočtový rok 2007 Európsky dvor audítorov konštatoval, že z auditu nevyplynuli nijaké zistenia.

Pokiaľ ide o **ľudské zdroje**, rastúca viditeľnosť inštitúcie vedie k zvýšenému pracovnému zaťaženiu a nárastu úloh. EDPS sa však usiluje o kontrolovaný rast, aby sa zabezpečilo, že noví zamestnanci sa v plnej miere zapoja do pracovného procesu. V roku 2008 preto presadzoval vytvorenie iba štyroch pracovných pozícií. Program pre stážistov naďalej využili približne dvaja stážisti za príslušné obdobie. Okrem toho sa prijali dvaja vyslaní národní experti z vnútroštátnych orgánov pre ochranu údajov.

Pokiaľ ide o **organizačnú štruktúru** EDPS, zvýšené pracovné zaťaženie urýchlilo vytvorenie novej funkcie koordinátora. Na tento účel sa v konzultačných a dozorných tímoch vymenovalo päť koordinátorov.

Čo sa týka **vnútornej kontroly**, z hodnotenia útvarov EDPS a vnútorného audítora vyplynulo, že systém vnútornej kontroly je funkčný a efektívny a je schopný poskytnúť dostatočné ubezpečenie v súvislosti s dosiahnutím cieľov inštitúcie.

EDPS vymenoval svojho vlastného **úradníka pre ochranu údajov**, aby sa zabezpečilo vnútorné uplatňovanie ustanovení nariadenia (ES) č. 45/2001. V roku 2008 pokračoval proces identifikovania operácií spracúvania údajov obsahujúcich osobné údaje a operácií, pri ktorých sa uplatňuje predbežná kontrola. Finalizoval sa zoznam vnútorných operácií. Na tomto základe sa začal prvý proces zasielania oznámení.

Prijali sa nové **vnútorné pravidlá** potrebné pre riadne fungovanie inštitúcie, medzi ktoré patria okrem iného aj rozhodnutia o certifikácii, bezpečnostných opatreniach a vymenovaní miestneho bezpečnostného pracovníka pre EDPS.

Dôsledne sa vykonával nový systém **správy dokumentov** (GEDA). Ide o prvý krok v rámci vytvárania systému správy prípadov, ktorý má prispieť k lepšej podpore činnosti EDPS.

Európska komisia

Výročná správa za rok 2008 — Zhrnutie

Luxemburg: Úrad pre vydávanie úradných publikácií Európskych spoločenstiev

2008 — 16 s. — 21 x 29,7 cm

ISBN 978-92-95030-095-4

Ako je možné získať publikácie EÚ?

Publikácie na predaj:

- prostredníctvom EU Bookshop (<http://bookshop.europa.eu>);
- u vášho kníhkupca s uvedením názvu, vydavateľstva a/alebo čísla ISBN;
- priamo prostredníctvom jedného z našich obchodných zástupcov. Kontaktné údaje na týchto obchodných zástupcov je možné získať na webovej stránke <http://bookshop.europa.eu> alebo zaslaním faxu na +352 2929-42758.

Bezplatné publikácie:

- prostredníctvom EU Bookshop (<http://bookshop.europa.eu>);
- na zastúpeniach alebo delegáciách Európskej komisie. Kontaktné údaje na tieto zastúpenia alebo delegácie EK je možné získať na webovej stránke <http://ec.europa.eu/> alebo zaslaním faxu na +352 2929-42758.

EURÓPSKY DOZORNÝ ÚRADNÍK
PRE OCHRANU ÚDAJOV

*európsky garant ochrany
osobných údajov*

www.edps.europa.eu

